

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

โลกในยุคปัจจุบัน เป็นยุคโลกาภิวัตน์ที่มีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นที่แต่ละประเทศต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลา และการเตรียมความพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายจากกระแสโลก โดยปัจจัยสำคัญที่จะเผชิญการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายดังกล่าว ได้แก่ คุณภาพของคน ดังนั้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ จึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยทำให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ ทำให้เป็นคนที่มีจิตวิเคราะห้แก้ปัญหา คิดอย่างสร้างสรรค์ เรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีจริยธรรม คุณธรรม พึ่งตนเอง และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543, หน้า1)

จากการจัดการศึกษาของไทยที่ผ่านมา ยังปรับตัวไม่ทันกับสถานการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นต้องเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษาโดยการบริหารและจัดการศึกษา ถือเป็นกลไกสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ที่กำหนดให้การบริหารและการจัดการศึกษาเป็นหมวดสำคัญหมวดหนึ่ง ที่ต้องมีการปฏิรูปไปพร้อม ๆ กับการปฏิรูปด้านอื่นทุกด้าน ทั้งในส่วนที่รัฐจัดการศึกษาเอง และในส่วนที่ให้องค์กรประชาชนและทุกส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตลอดจนกำกับสนับสนุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งของรัฐ เอกชน ท้องถิ่น ชุมชนและบุคคลที่จัดการศึกษา

การศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญ ที่ทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และสามารถเกื้อหนุน การพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ของประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2535, หน้า 8) สอดคล้องกับพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชที่พระราชทานไว้ว่า “การศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติและคุณธรรมของบุคคล สังคม และบ้านเมืองใด ให้การศึกษาที่ดีแก่เยาวชนได้อย่างครบถ้วน พอเหมาะกันทุก ๆ ด้าน สังคมและบ้านเมืองนั้นก็จะมีพลเมืองที่มีคุณภาพซึ่งสามารถธำรงรักษาความเจริญมั่นคง ของประเทศชาติไว้และพัฒนาให้ก้าวหน้าไปได้โดยตลอด” (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี, 2538, หน้า 1) การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา เป็นเครื่องมือสำคัญในการเพิ่มศักยภาพและขีดความ

สามารถของคน โดยสร้างคนให้มีปัญญาความรู้ อาชีพ วินัย รู้จักหน้าที่และความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัวและสังคมอย่างจริงจัง นอกจากนี้แล้วการศึกษายังจะต้องให้คนรู้จักการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะมากกว่าสอนให้เด็กเก่งคนเดียว (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2538, หน้า 3-14)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540 – 2544) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ การพัฒนาไว้ว่าให้ปรับปรุงระบบการบริหารจัดการศึกษา และฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพ โดยสนับสนุนการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาทุกระดับให้มีความคล่องตัว เปิดโอกาสให้ครอบครัว ชุมชน และท้องถิ่นเข้ามามีบทบาท ในการจัดการศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2540, หน้า 25) ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545 – 2549) ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและการคุ้มครองทางสังคม ในด้านการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตไว้ว่า สนับสนุนให้ครอบครัว ชุมชน องค์กรพัฒนาเอกชน และสถาบันทางศาสนามีบทบาทในการจัดการศึกษามากขึ้น เพื่อสร้างทางเลือกที่มีความสอดคล้องกับศักยภาพ และความพร้อมของผู้เรียนในแต่ละพื้นที่ และกลุ่มเป้าหมาย ได้อย่างหลากหลายและเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2545, หน้า 66)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ซึ่งถือว่าเป็นกฎหมายแม่บททางการศึกษายังได้กำหนดหลักการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการจัดการศึกษา โดยยึดหลักการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตามมาตรา 8 (2) ให้จัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา และสถาบันทางสังคมอื่น ตามมาตรา 9 (6) ให้จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ที่มีการประสานความร่วมมือกับ บิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ ตามมาตรา 24 (6) ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุน กิจกรรมของสถานศึกษาประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์หรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่ และผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา 40 ให้หน่วยงานทางการศึกษา ระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยนำประสบการณ์ ความรอบรู้ ความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าวมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา และยกย่องเชิดชูผู้ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา ตามมาตรา 57 ให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา

สถานประกอบการและสถานสังคมอื่น ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษา และมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น ตามมาตรา 58 (2) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 6– 33)

บทบาทของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาในยุคปัจจุบันมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นยุทธศาสตร์หนึ่งของการปฏิรูปการศึกษา เนื่องจากปัจจุบันจะอาศัยครูแต่เพียงลำพังไม่ได้ต้องภาคีร่วมกันทั้งบ้าน ชุมชน ผู้ปกครองหน่วยราชการในท้องถิ่น สถานประกอบการ องค์กรเอกชน เพื่อจะทำให้สถาบันผู้ปกครองเป็นสถาบันแห่งการเรียนรู้ ผู้ปกครองและประชาชนในท้องถิ่นจะเป็นเสมือนครู และเจ้าของสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของนักเรียนผลผลิตของการศึกษา คือ นักเรียน ครอบครัว ชุมชน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อโรงเรียน เป็นมิติใหม่แห่งการพัฒนาที่ครูและผู้ปกครองร่วมกันซึ่งปัญหาการจัดการศึกษาของโรงเรียน ยังไม่เป็นที่ยอมรับและไม่สนองตอบต่อความต้องการที่แท้จริงของผู้ปกครอง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ เช่น ผู้ปกครองไม่เข้าใจหลักสูตร ระบบการเรียนการสอน การประเมินผลการเรียน ผู้ปกครองต้องการให้ดูแลนักเรียนด้วยกฎระเบียบที่เคร่งครัด อีกทั้งยังต้องการให้โรงเรียนพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ และจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์มาบริการนักเรียน

ดังนั้นการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียน เป็นกระบวนการที่ผู้ปกครอง ครู และบุคคลในชุมชน ทำงานร่วมกันตั้งแต่ การวางแผนการทำงาน การเรียนรู้ และการตัดสินใจ เพราะการตระหนักถึงความสำคัญของผู้ปกครองจะช่วยให้การจัดการศึกษาประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของผู้ปกครองที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนท้ายพิบูล (สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 68) อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรีเป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 จึงศึกษาสภาพและแนวทางการจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยมีผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในองค์ประกอบหลักใน 5 ด้านคือ ด้านการมีส่วนร่วมวางแผนกำหนดนโยบาย ด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติและดำเนินกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากร ด้านการมีส่วนร่วมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบ้าน ด้านการมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล ผู้วิจัยเห็นว่าการศึกษาข้อมูลสภาพและแนวทางการมีส่วนร่วมนั้นเป็นประโยชน์ เพื่อจะได้เป็นข้อมูลในการพัฒนาแนวทาง ได้อย่างเหมาะสมและมีคุณภาพและประสิทธิภาพต่อไป การจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา นับว่ามีความจำเป็นและสำคัญมาก เพราะเป็นจุดเริ่มต้นของเด็ก การศึกษาระดับประถมศึกษา เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งวางรากฐาน เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้งในด้านความรู้

ความสามารถขั้นพื้นฐาน และสามารถคงการอ่าน เขียน และคำนวณได้ (แผนการศึกษาแห่งชาติ, 2535, หน้า 5)

ความมุ่งหมายในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนท้ายพิกุล (สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 68)
2. เพื่อศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนท้ายพิกุล (สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 68)
3. เพื่อเปรียบเทียบสภาพและแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ของโรงเรียนท้ายพิกุล (สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 68) จำแนกตามอายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระดับชั้นของบุตรหลานที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนท้ายพิกุล (สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 68)
4. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนท้ายพิกุล (สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 68)

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงสภาพและแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนท้ายพิกุล (สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 68) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจที่จะปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาใช้ผลการวิจัยเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนต่อไป
3. โรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลของผู้ปกครองด้านต่าง ๆ มาใช้ประโยชน์ในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นได้

ขอบเขตของการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

มุ่งศึกษาสภาพและแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา
5 ด้าน คือ

- 1.1 การมีส่วนร่วมวางแผนกำหนดนโยบาย
- 1.2 การมีส่วนร่วมปฏิบัติกิจกรรมและดำเนินกิจกรรม
- 1.3 การมีส่วนร่วมสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากร
- 1.4 การมีส่วนร่วมสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบ้าน
- 1.5 การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ประชากรผู้ให้
สัมภาษณ์และประชากรผู้ตอบแบบสอบถาม

2.1.1 ประชากรผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียน
ท้ายพิกุลช่วงชั้นที่ 1 – ช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 485 คน ปีการศึกษา 2549

2.1.2 ประชากรผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนท้ายพิกุล
จำนวน 1 คน คณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนท้ายพิกุล หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน โรงเรียน
ท้ายพิกุล หัวหน้าฝ่ายสัมพันธ์ชุมชนโรงเรียนท้ายพิกุล

2.2 กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนท้ายพิกุล
ช่วงชั้นที่ 1 – ช่วงชั้นที่ 2 ซึ่งกำหนดขนาดตัวอย่างตามตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie
& Morgan) (พิชิต ฤทธิ์เจริญ, หน้า 118-119) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 214 คน โดยการสุ่ม
อย่างเป็นระบบ (systematic sampling)

2.3 ประชากรผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนท้ายพิกุล
จำนวน 1 คน คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนท้ายพิกุล จำนวน 1 คน หัวหน้าฝ่ายกิจการ
นักเรียนโรงเรียนท้ายพิกุล จำนวน 1 คน หัวหน้าฝ่ายสัมพันธ์ชุมชนโรงเรียนท้ายพิกุล จำนวน
1 คน รวม 4 คน

2.4 กลุ่มตัวอย่าง ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 – ช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 214 คน
ได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ สภาพภาพของผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับอายุ การศึกษา
อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระดับชั้นของบุตรหลานที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนท้ายพิกุล

ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพและแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัด
การศึกษาใน 5 ด้านคือ

1. การมีส่วนร่วมวางแผนกำหนดนโยบาย
2. การมีส่วนร่วมปฏิบัติกิจกรรมและดำเนินกิจกรรม
3. การมีส่วนร่วมสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากร
4. การมีส่วนร่วมสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบ้าน
5. การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล

นิยามศัพท์เฉพาะ

สภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง ระดับการปฏิบัติของผู้ปกครองนักเรียน ในการเข้ามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมวางแผนกำหนดนโยบาย 2) การมีส่วนร่วมปฏิบัติและดำเนินกิจกรรม 3) การมีส่วนร่วมสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากร 4) การมีส่วนร่วมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบ้าน 5) การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล

แนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง ระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่คิดว่าควรจะเป็นในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมวางแผนกำหนดนโยบาย 2) การมีส่วนร่วมปฏิบัติและดำเนินกิจกรรม 3) การมีส่วนร่วมสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากร 4) การมีส่วนร่วมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบ้าน 5) การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล

ปัญหาการมีส่วนร่วม หมายถึง อุปสรรคหรือข้อขัดข้องที่เกิดจากระหว่างทางโรงเรียนกับผู้ปกครองไม่ได้มีการประชุม วางแผน การทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบระหว่างผู้ปกครอง ครูและโรงเรียนในการจัดการศึกษาในด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมวางแผนกำหนดนโยบาย 2) การมีส่วนร่วมปฏิบัติและดำเนินกิจกรรม 3) การมีส่วนร่วมสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากร 4) การมีส่วนร่วมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบ้าน 5) การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล

แนวทางการแก้ปัญหา หมายถึง การเปิดโอกาสของทางโรงเรียนให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมวางแผนกำหนดนโยบาย 2) การมีส่วนร่วมปฏิบัติและดำเนินกิจกรรม 3) การมีส่วนร่วมสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากร 4) การมีส่วนร่วมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบ้าน 5) การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล

การมีส่วนร่วมวางแผนกำหนดนโยบาย หมายถึง การที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย แผนงาน เป้าหมาย ระยะเวลาตามงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน

การมีส่วนร่วมปฏิบัติและดำเนินกิจกรรม หมายถึง การที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่ทางโรงเรียนได้จัดขึ้น

การมีส่วนร่วมสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากร หมายถึง การที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนด้านงบประมาณการจัดซื้อ วัสดุ อุปกรณ์ เพื่อพัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ

การมีส่วนร่วมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบ้าน หมายถึง การที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในงานกิจกรรมของโรงเรียน และการช่วยเหลือเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับบ้าน

การมีส่วนร่วมติดตาม ประเมินผล หมายถึง การที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนของนักเรียนและติดตามประเมินผลการเรียนของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ การรายงานความก้าวหน้าของนักเรียน การประชาสัมพันธ์ข่าวสาร และการจัดกิจกรรมในโรงเรียน

สถานภาพของผู้ปกครอง หมายถึง ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับตัวบุคคล ได้แก่ อายุ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระดับการศึกษาสูงสุด

ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่เลี้ยงดูให้การอุปการะและอบรมสั่งสอนเด็กอย่างใกล้ชิดที่บ้าน โดยเป็นบิดา มารดา ญาติ หรือผู้ที่บิดามารดาไว้ใจฝากให้บุตรติดตามอยู่ด้วย โดยถือว่านักเรียนหนึ่งคนมีผู้ปกครองหนึ่งคน ซึ่งผู้ปกครองดังกล่าวนี้เป็นผู้ปกครองนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1 – ช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนห้วยพิบูล

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการสถานศึกษาของโรงเรียนห้วยพิบูล (สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 68) ปีการศึกษา 2549

ผู้ที่เกี่ยวข้อง หมายถึง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน หัวหน้าฝ่ายสัมพันธ์ชุมชน ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนห้วยพิบูล (สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 68) ปีการศึกษา 2549

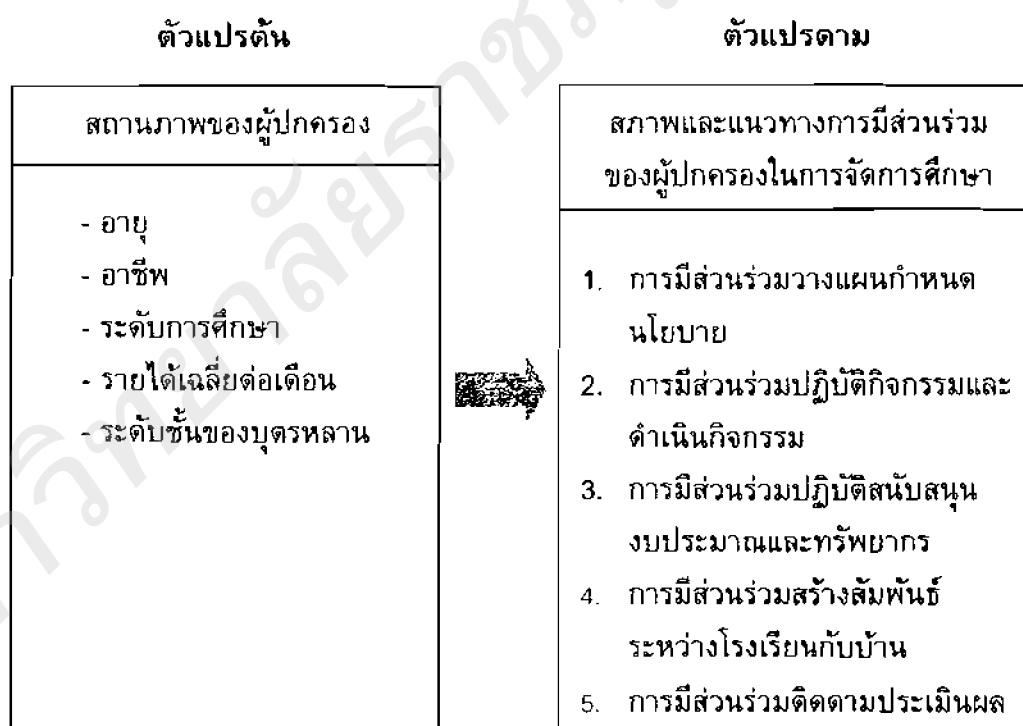
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง บุคคลที่ทำหน้าที่เป็นกรรมการส่งเสริมการปฏิบัติงานของสถานศึกษาในโรงเรียนห้วยพิบูล (สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 68) ประจำปีการศึกษา 2549 ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษา 2) ผู้แทนครู 3) ผู้แทนผู้ปกครอง 4) ผู้แทนหน่วยงานในท้องถิ่น 5) ผู้แทนองค์กรชุมชน 6) ผู้แทนชุมชน 7) ผู้ทรงคุณวุฒิ หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียนของโรงเรียนห้วยพิบูล (สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 68) ปีการศึกษา 2549

หัวหน้าฝ่ายสัมพันธ์ชุมชน หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าฝ่ายชุมชนของโรงเรียนห้วยพิบูล (สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 68) ปีการศึกษา 2549

นักเรียน หมายถึง นักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1 – ช่วงชั้นที่ 2 ของโรงเรียนท้ายพิกุล (สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 68)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัย เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ใน 5 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมวางแผนกำหนดนโยบาย การมีส่วนร่วมปฏิบัติกิจกรรมและดำเนินกิจกรรม การมีส่วนร่วมสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากร การมีส่วนร่วมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบ้าน การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล โดยสามารถสรุป กรอบแนวคิด ในการวิจัยได้ ดังภาพต่อไปนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

สภาพและแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนท้ายพิกุล (สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 68) แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามอายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระดับชั้นของบุตรหลานที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนท้ายพิกุล (สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 68)